

پرت و پلا

ابراهیم رها

مقدمه

من کاری جز نوشتن نمی‌دانم. یعنی اساساً از این توهمات ندارم که اگر می‌رفتم بازار یا در بنگاه املاک بودم یا بیزینس من می‌شدم یا...، آن وقت الان میلیارد پول خردم بود. می‌دانم همصنف‌های من از این قبیل فرمایش‌ها زیاد کرده‌اند و می‌کنند اما منبینده یحتمل اگر سرمایه‌ای می‌داشتم (که هیچ وقت نداشته‌ام)، آن را در کارهایی که عقل معاش بخواهد و بیزینس می‌نامندش قطعاً در مؤدبانه‌ترین حالت به فنا می‌دادم! این تازه در حالی است که جدیداً دریافت‌های علاوه‌بر آن که جز نوشتن کاری نمی‌دانم همین نوشتن را هم احتمالاً خوب نمی‌دانم! این جمله از آن اعتراف‌های محض لوس کردن خود برای مخاطب نیست آن هم بعد از چندین و چند کتاب منتشر شده. منظورم این است که بهشت در پی دانستن و یافتن و خواندن و تجربه کردن هستم. بعضی‌ها شکر خدا همه‌چیز را می‌دانند اما من در تردید جدی هستم که عمرم قد بدهد و همین یک فقره را تمام و کمال بیاموزم، چرا که به گمانم پنجاه سال دیگر زمان می‌برد و بسیار بعد است من به نود و چند سالگی برسم!

این چند سطر را نوشتم که بگویم تازه به درک درستی دارم می‌رسم از آن جا

فصل اول

معیری که گویا آن دنیا معامله‌اش با حضرت عزرا ایل بهم خورده و برگشته بود، ورق تمام معادلات و محاسبات و مناسبات خانواده را نیز برگرداند! پس از مراجعت به منزل، طبعاً اولین اقدام مراجعه به پزشک بود؛ اما اساساً کسی که بیست و چهار ساعت قبل یک آفای دکتر محترمی گواهی فوتش را صادر کرده باشد به این نیت که با طبیخ خاطر برند و چالش کنند طبعاً هیچ تمایلی به دیدن هیچ رقم روپوش سفید بر تن هیچ طبیب و حکیمی ندارد. این دو کلمه‌ی «طبیب و حکیم» را خود معیری به کار می‌برد و از ابتدا هم چندان اهل دوا و دکتر نبود. جز یکی دوسال آخر که آن هم از روی اجبار بود و اعتقاد داشت اهل خانواده به زور «آمبولانس پیچ» کرده بودندش! حالا دیگر بعد از این اتفاقات قطعاً اگر بیمارستانی، کلینیکی، مطبی چیزی می‌دید راهش را کج می‌کرد و از آن طرف خیابان می‌رفت. در پاسخ به اصرار خانواده هم جهت استخلاص، یک «خودم به طبیب مراجعه می‌کنم» تحويل داد. قاطع هم گفت که پیله و پی گیر نشوند و در ضمن چون کسی از بزرگ خاندان دروغ نشنیده یا کمتر شنیده بود، حرفش حکم سند داشت و حجت را تمام می‌کرد.

خشکاند و به جمع هم یادآور شد شاید او پیش تر به اموات تعلق داشته اما در حال حاضر از حیات به شکلی کافی و وافی برخوردار است. معیری رو به نومی آخوش کرد؛ «کاووس جان! از قرار معلوم شیرین زبانی های شمار و پدر نه چندان محترم تون می پسندن، اما من در منزل خودم شخصاً هیچ تمایلی به استماع این قبیل پرت و پلا ها ندارم. بهتره تکرار نشه، در غیر این صورت مناسب تره این قبیل ببل زبانی هارو در منزل خودتون انجام بدین که ابوی گرامی هم لذت و افر برند.» معیری حرفش را کاملاً روشن گفت. چنان روشن که با همان عبارت «منزل خودم» همه اصطلاحاً ماست ها را کیسه کردند اما مفهوم حرف او برای کاووس که مخاطبیش بود روشن نبود. حتا سایه روشن هم نبود! به همین دلیل سبک سرانه برای خودش می چرخید و البته اصرار داشت قطر بازو انش را به هر طریق ممکن که شده به نمایش بگذارد. سیاوش کمی دمغ شد اما صحنه را خالی نکرد. می خواست ببیند پدر که حالا دقیقاً نقش «بازگشته از گور» را ایفا می کرد چه تصمیماتی گرفته و خطاب به فرزندانش که او هم یکی از ایشان بود، چه ها خواهد گفت. در همین اثناء، سهراب با دو جعبه‌ی بزرگ شیرینی از راه رسید. اردشیر یک جعبه را از او گرفت و پیمانه جعبه‌ی دیگر را. دقایقی بعد همه به شکلی زور کی مشغول شیرین کام شدن بودند. حتا اگر مرض قند داشتند! چرا که هیچ کس نمی خواست خود را در خشنودی از زندگی دوباره پدر کمتر از دیگران خوشحال و خرسند نشان بدهد.

«سوراخ... سوسوسوراخ... سوراخ...» همه‌ی سرها به سمت کاووس چرخید. سهراب رأساً می خواست اقدام کند و جلویی ادبی کاووس را بگیرد که او با همان لکنت جمله اش را پی گرفت «سوراخ نور ندیدین؟ یه نور... نور... دور؟» آیا کسی نبود که دوشاخه‌ی این نوهی هیکل دار معیری را از برق بکشد؟ اما معیری چهراش تغییر نکرد. گویی مخالفتی با پاسخ گویی نداشت.

اهل خانواده رسم‌آگیج بودند. حتا خوشحال هم نبودند، فقط گیج شده بودند. حکم کسی را داشتند که در مسابقه‌ی بوکس قهرمانی جهان دوازده راند پیاپی از شخصی قهرمان جهان مشت خورده باشد. منگ منگ! بیش از همه کاووس شوکه شده بود. با آن هیکل درشت، گویا زهره‌ی کوچکی داشت؛ چرا که هم لکنت گرفته بود و به شکلی محسوس تنه پته می کرد، هم بر اثر ترس ناشی از شوک و بازگشت ظفر مندانه‌ی پدر بزرگ از جهان باقی، رفتارهایی نامعقول‌تر از پیش پیدا کرده بود. مخصوصاً در حرف زدن که به معنی واقعی کلمه پرت و پلا می گفت. به دلیل داشتن قوت و قدرت بدنی، وقتی خواست به معیری که از بهشت زهرا و همنشینی با اهل قبور به منزل برگشته بود کمک کند تا از ماشین پیاده شود زیرا به شکلی الکن گفته بود «دنیا بربربر... بر عکس شده. از خوخخونه می رن بهشت زهرا، از بهشت زهرا زهرا که برنمی گردن خونه.» جمیع افراد خانواده معتقد بودند که «قبل‌این قدرها هم خر نبود!» این جمله در یاد معیری ماند تا در اولین فرصت مقتضی و پس از تجدید قوا او را در جمع خطاب کند که «پسر جان! شما از خردورزی بهره‌ای نبرده‌ای.» جمله‌ی پدر بزرگ تمام نشده بود که نوه‌ی تونمند و هیکل دارش تلاش برای پاسخ گویی را آغاز کرد «به به به...» فامیل به منظور جلوگیری از یک فاجعه‌ی گفتاری پریدند و سط و کلام نیمه‌بریده‌ی این کوچک‌ترین عضو خاندان را کامل بریدند «داره می گه به به از این که شما سلامتی‌تون رو دوباره به دست آوردین.» اما نوه‌ی کوچک هر قدر تعقلش کم بود تلاشش زیاد به نظر می‌رسید و بالاخره توانست بگوید «بهره که مال بانکه!» بعد هم معلوم نبود چرا اضافه کرد «حرف پیشکی مایه‌ی شیشکی!!»

سیاوش باشندیدن این جمله لبخند نامر بوط و پرت و پلا بی زد. شاید صرف‌آباه این دلیل که کسی داشت با ادبیات او سخن می‌گفت. شاید هم خاطره‌ای در ذهنش زنده شده بود؛ اما نگاه قاطع معیری بزرگ لبخند را روی صورت پسر کوچکش